

MNENJE ŠTUDENTOV ZDRAVSTVENE NEGE IN FIZIOTERAPIJE NA FAKULTETI ZA ZDRAVSTVO ANGELE BOŠKIN O IZOBRAŽEVANJU NA DALJAVO V ČASU EPIDEMIJE

SANELA PIVAC, MARTA SMODIŠ IN

SEDINA KALENDER SMAJLOVIĆ

Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, Jesenice, Slovenija.

E-pošta: spivac@fzab.si, msmodis@fzab.si, skalendersmajlovic@fzab.si

Povzetek Teoretična izhodišča: Način dela na področju izobraževalne dejavnosti se je v času epidemije zaradi nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) spremenil in prinesel nove izzive managementu v izobraževanju. Metode: Raziskava temelji na neeksperimentalni kvantitativni metodi. Podatki so zbrani s tehniko spletnega anketiranja. V raziskavo je bilo vključenih 196 študentov študijskega programa prve stopnje Zdravstvena nega in Fizioterapija. Podatki so bili analizirani s pomočjo programa SPSS, verzija 20,0. Rezultati: Študij na daljavo je bil bolj všeč ženskam (PV=4,0, SO = 1,3) kot moškim (PV = 3, 5; SO = 1,4), bolj rednim (PV = 4,1, SO = 1,3) kot izrednim študentom (PV = 3,7, SO = 1,4), bolj študentom, s predhodno srednješolsko izobrazbo smeri zdravstvena nega (PV = 4,0; SO = 1,2). Razprava: Izobraževanje v času epidemije je potekalo na daljavo, kar je od managementa zahtevalo tudi ažuren pristop in prilagoditve glede na zmožnosti informacijske tehnologije.

Ključne besede:

izobraževanje na daljavo, študenti, epidemija, demografski podatki.

OPINIONS OF NURSING AND PHYSIOTHERAPY STUDENTS OF THE ANGELA BOŠKIN FACULTY OF HEALTH CARE ON DISTANCE LEARNING DURING THE EPIDEMIC

SANELA PIVAČ, MARTA SMODIŠ &

SEDINA KALENDER SMAJLOVIĆ

Angela Boškin Faculty of Health Care, Jesenice, Slovenia.

E-mail: spivac@fzab.si, msmodis@fzab.si, skalendersmajlovic@fzab.si

Abstract Background: Working methods in education changed during the SARS-CoV-2 (COVID-19) pandemic, bringing new challenges to managers in education. Methods: Non-experimental design of quantitative research was employed. Data was collected using an online survey. The research included 195 first-cycle nursing and physiotherapy students. Data was analyzed using SPSS software, v. 20.0. Results: Distance learning was favored more by women ($M=4.0$, $SD = 1.3$) compared to men ($M = 3.5$; $SD = 1.4$), more by full-time students ($M = 4.1$, $SD = 1.3$) compared to part-time students ($M = 3.7$, $SD = 1.4$), more by students with a previous secondary education nursing degree ($M = 4.0$; $SD = 1.2$). Discussion: During the pandemic, distance learning was organized, requiring the management to adapt quickly and make changes according to available IT solutions.

Keywords:

distance learning, students, epidemic, demographic data.

1 Uvod

Pandemija COVID - 19 je povzročila številne izzive na področju izobraževalnega sistema (Crawford, et al., 2020; UNESCO, n.d.). Večina držav je kot enega izmed ukrepov ob pandemiji, da bi zajela širjenje virusa in zmanjšala okužbe, uvedla začasno zapiranje izobraževalnih ustanov (Tria, 2020), nekatere države in izobraževalne inštitucije so hitro prešle na učenje in poučevanje na daljavo. Prehod na učenje in poučevanje, izvajanje izpitov na daljavo, je predstavljajo izzive tako za študente kot tudi za visokošolske učitelje. Visokošolski učitelji so prešli na poučevanje in učenje na daljavo, kljub temu, da niso imeli zadosti časa, da bi se naučili nove tehnologije na področju poučevanja na daljavo (Langford & Damša, 2020). Večina je imela le dolgoletne izkušnje s klasičnim poučevanjem. Posebna izkušnja učenja na daljavo je bila tudi za študente, ki so se morali z novim načinom učenja prav tako soočiti v zelo kratkem času (Quality Matters, n.d.).

Namen raziskave je bil ugotoviti pogled študentov zdravstvene nege in fizioterapije na izobraževanje na daljavo v času epidemije glede na demografske značilnosti.

2 Izobraževanje na daljavo in odnos študentov v času pandemije

Pandemija je v določenem obdobju povzročila kaotične spremembe v izobraževalnem sistemu, saj so številne izobraževalne inštitucije začele prehajati s tradicionalnega poučevanja v razredu na metode izobraževanja na daljavo (Daval, Giri & Simkhada, 2020). Medtem, ko se je večina izobraževanja izvajala na daljavo, so morali študenti s področja zdravstva, da bi izpolnili zahteve študijskega programa, opravljati kot del pedagoške obveze tudi klinično usposabljanje v izrednih razmerah. Glede na zahteve v kliničnem okolju medicinskih sester, se je tako otežil študijski proces za zaposlene medicinske sestre, ki so bile potrebne v prvih vrstah v času pandemije in so se soočale s socialno distanco, izolacijo in karanteno (Dewart, 2020). Nenadno širjenje pandemije Covid – 19 po vsem svetu in razglasitev izrednih razmer v javnem zdravstvu sta doprinesla k spremembam v delovanju sistema v zdravstvu. Izvajalci zdravstvenih obravnav in študenti so bili izpostavljeni velikemu tveganju za nalezljive bolezni (Patelarou, et al., 2020). Študenti so se v času pandemije kot prostovoljci vključevali v delovni proces. Pripravljenost študentov, da se pridružijo delovni sili je bila odvisna od različnih dejavnikov kot je občutek dolžnosti, tveganje za okužbo, osebno zdravje, pomanjkanje standardov in znanja za opravljanje del in

nalog v epidemiji (Seah, et al., 2021). Clary in Snyder (1999) opisujeta motivacijo študentov prostovoljcev, skozi šest osebnih in družbenih funkcij, ki jih je mogoče uporabiti v drugih kontekstih prostovoljstva v različnih kriznih situacijah: povečanje izražanja vrednot, kot je altruizem, iskanje priložnosti za učenje in izkušnje, razumeti poglede na svet med zdravstvenimi krizami, izboljšati osebnostno rast in psihološki razvoj, na primer z izpolnjevanjem svojega poklica in iskanja strasti, pridobiti klinične veščine in izkušnje, povezane s kariero, utrditi družbene odnose z vrstniki in pacienti in zaščito pred občutkom dolgčasa, nesmiselnosti in krivde, ker ni pomagal. Seah s sodelavci (2021) navajajo, da je potrebno na vlogo poklicne identitete gledati onstran preprostosti altruizma, operativnih in motivacijskih dejavnikov, da lahko razložimo namero študentov za prostovoljno delo in njihovo vedenje. Atiqah Hamizah, et al. (2021) navajajo, da je prostovoljstvo med študenti v času pandemije postalo dragocen vir za pomoč zmanjšati obremenitev zdravstvenega osebja. Dejavniki, ki so vplivali na pripravljenost študentov za prostovoljno delo so bili: zakonski status, osebna varnost, letnik študija, dejavniki povezani z družino, altruizem in raven znanja.

Razumeti je potrebno obremenitve in težave študentov v času pandemije ter prednosti in pomanjkljivosti izobraževanja na daljavo v času pandemije (de Tantillo & Christopher, 2020). Pomembno vlogo pri soočanju študentov z novim pristopom učenja na daljavo predstavljajo visokošolski učitelji (Gares, Kariuki & Rempel, 2020).

3 Metode

Raziskava temelji na neeksperimentalni kvantitativni metodi.

3.1 Instrumentarij raziskave

Podatki so zbrani s tehniko spletnega anketiranja. Kot instrument smo uporabili strukturiran vprašalnik. Vprašalnik smo oblikovali na osnovi pregleda literature različnih avtorjev na področju obravnavane teme (Kessler, 2002; Bali & Liu, 2018; Seah, et al., 2021).

Uporabili smo različne tipe vprašanj: vprašanja tipa ponujenih odgovorov, nominalna vprašanja, vprašanje odprtega tipa in trditve v obliki stališč zaprtega tipa. Do trditve so se anketiranci opredelili s pomočjo lestvice stališč. Uporabili smo petstopenjsko ordinalno lestvico stališč. Posamezne vrednosti so bile definirane z oceno od 1 do 5. Ocena 1 je pomenila, da se anketiranci z navedeno trditvijo zelo ne strinjajo, ocena 2 je pomenila, da se anketiranci ne strinjajo z navedeno trditvijo, ocena 3 je pomenila, da se niti ne strinjajo, niti strinjajo (se ne morejo odločiti), ocena 4 je pomenila, da se anketiranci z navedeno trditvijo strinjajo, ocena 5 pa, da se z navedeno trditvijo zelo strinjajo. Cronbachov test zanesljivosti vprašalnika je znašal 0,767.

3.2 Opis vzorca

Namenski vzorec je vključeval 196 študentov študijskega programa prve stopnje Zdravstvena nega (VS) in Fizioterapija (FT), na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin. V vzorec je bilo vključenih 26 (13%) študentov moškega spola in 170 (87%) študentov ženskega spola, 126 (65%) rednih in 69 (35%) izrednih študentov, 117 (61%) študentov je imelo predhodno izobrazbo smeri zdravstveni tehnik, 75 (39%) študentov pa je bilo brez predhodne izobrazbe smeri zdravstveni tehnik.

3.3 Opis obdelave podatkov

Raziskava je potekala v maju 2020. Udeleženci raziskave so za sodelovanje v raziskavi predhodno podali soglasje. Pri izpolnjevanju vprašalnika je bila zagotovljena popolna anonimnost.

Podatki so bili analizirani s pomočjo programa SPSS, verzija 20,0. Uporabili smo univariantno in bivariantno statistiko. Za statistično pomembne podatke smo upoštevali razlike, kjer je bila stopnja statistične pomembnosti na ravni 0,05 in manj.

4 Rezultati

Tabela 1: Primerjava trditev glede na spol

	Moški n=26		Ženske n=169		t	p
	PV	SO	PV	SO		
Verjamem, da bo epidemija bistveno spremenila nas način življenja.	3,7	1,2	4,1	0,9	-1,773	0,086
Prepričan sem, da sem se odločil za pravi poklic ne glede na tveganja, ki jih prinaša.	4,4	0,8	4,2	0,9	0,994	0,321
Epidemija bo vplivala na odločitev za študij za poklice v zdravstvu bodočih generacij.	3,8	0,9	3,5	1,2	1,345	0,180
Študij online mi je všeč.	3,5	1,4	4,0	1,3	-1,578	0,116
Želim, da se tak način študija nadaljuje tudi po epidemiji.	3,7	1,5	3,8	1,5	-0,541	0,589

Legenda: PV = povprečna vrednost; SO = standardni odklon; t = t-test za neodvisne vzorce; p = razlika je statistično značilna pri $p < 0,05$.

Študij na daljavo je bil bolj všeč ženskem spolu (PV=4,0, SO = 1,3) kot moškemu (PV = 3, 5; SO = 1,4), ženski spol si bolj želi, da se tak način študija nadaljuje tudi po epidemiji (PV = 3,8; SO = 1,5), kot moški spol (PV = 3,7; SO = 1,5).

Tabela 2: Primerjava trditev glede na način študija

	Redni n=125		Izredni n=69		t	p
	PV	SO	PV	SO		
Verjamem, da bo epidemija bistveno spremenila nas način življenja.	4,1	1,0	3,9	0,9	1,252	0,212
Prepričan sem, da sem se odločil za pravi poklic ne glede na tveganja, ki jih prinaša.	4,2	0,9	4,3	0,8	-0,684	0,495
Epidemija bo vplivala na odločitev za študij za poklice v zdravstvu bodočih generacij.	3,6	1,2	3,4	1,0	1,558	0,121
Študij online mi je všeč.	4,1	1,3	3,7	1,4	1,880	0,062
Želim, da se tak način študija nadaljuje tudi po epidemiji.	3,9	1,4	3,6	1,5	1,454	0,148

Legenda: PV = povprečna vrednost; SO = standardni odklon; t = t-test za neodvisne vzorce; p = razlika je statistično značilna pri $p < 0,05$.

Študij na daljavo je bil bolj všeč rednim študentom (PV = 4,1, SO = 1,3) kot izrednim študentom (PV = 3,7, SO = 1,4). Redni študenti so se s PV = 3,9 (SO = 1,4) bolj strinjali, da si želijo, da bi se študij na daljavo nadaljeval tudi po epidemiji, kot izredni študenti (PV = 3,6; SO = 1,5).

Tabela 3: Primerjava trditev glede na predhodno izobrazbo

	Zdravstvena usmeritev n=116		Ostalo n=75		t	p
	PV	SO	PV	SO		
Verjamem, da bo epidemija bistveno spremenila nas način življenja.	4,0	0,9	4,0	1,0	0,018	0,986
Prepričan sem, da sem se odločil za pravi poklic ne glede na tveganja, ki jih prinaša.	4,2	0,9	4,4	0,9	-1,431	0,154
Epidemija bo vplivala na odločitev za študij za poklice v zdravstvu bodočih generacij.	3,4	1,2	3,7	1,1	-1,633	0,104
Študij online mi je všeč.	4,0	1,2	3,8	1,5	1,059	0,292
Želim, da se tak način študija nadaljuje tudi po epidemiji.	3,9	1,4	3,7	1,6	0,851	0,396

Legenda: PV = povprečna vrednost; SO = standardni odklon; t = t-test za neodvisne vzorce; p = razlika je statistično značilna pri $p < 0,05$.

Študij na daljavo je bil glede na predhodno izobrazbo bolj všeč študentom, s predhodno srednješolsko izobrazbo smeri zdravstvena nega (PV = 4,0; SO = 1,2) kot tistim, ki nimajo predhodne srednješolske izobrazbe smeri zdravstven nega (PV = 3,8, SO = 1,5), ki so se tudi bolj strinjali, da naj se način študija na daljavo nadaljuje tudi po epidemiji (PV = 3,9; SO = 1,4). Tako študenti s predhodno izobrazbo smeri zdravstvena nega (PV = 4,2; SO = 0,9), kot tudi študenti brez predhodne izobrazbe so prepričani, da so se odločili za pravi poklic, ne glede na tveganja, ki jih izbrani poklic prinaša (PV = 4,4; SO = 0,9).

5 Razprava z zaključki

Z izvedeno raziskavo smo ugotovili, da je izobraževanje na daljavo lahko dopolnitev klasičnem pristopu, vendar zahteva ustrezno načrtovanje gradiv, poučevanja in komunikacije s pomočjo informacijskih tehnologij in posebnih pristopov. Raziskave kažejo, da je potrebno zagotoviti ustrezno informacijsko tehnologijo in internetne zmožnosti, izobraževanje na daljavo ima tako kot vsaka metoda učenja svoje prednosti in slabosti tako za študente kot za učitelje (Salem, 2015). Vsekakor se je potrebno zavedati, da moramo z izobraževanjem na daljavo in z novimi tehnologijami učenja strmeti k doseganju kompetentnosti študentov, zato je pričakovano, da so študenti, ki nimajo predhodne izobrazbe smeri zdravstva podali nižje povprečne ocene kot študenti, ki imajo zaključeno srednješolsko izobrazbo tehnik zdravstvene nege glede študija na daljavo, saj predvidevamo, da si želijo utrjevanja vsebin v klasični obliki, ki so pomembne za izobraževanje na področju zdravstvene nege in fizioterapije, saj podobne raziskave kažejo, da z učenjem na daljavo študenti ne morejo pridobiti praktičnih veščin (Bali & Liu, 2018).

Študentje preko izobraževanja na daljavo predvsem prihranijo čas in denar, potreben za prisotnost na predavanjih. V izvedeni raziskavi nas ni presenetila nižja povprečna ocena izrednih študentov pri oceni študija na daljavo, saj je poznavanje informacijske tehnologije povezane s študijem na daljavo lahko povezna tudi s tem, da so izredni študenti bili v času epidemije bolj obremenjeni v svojih delovnih okoljih in posledično imeli manj časa za spoznavanje področja informacijske tehnologije in novih pristopov izobraževanja na daljavo.

Raziskave kažejo, da so se medicinske sestre, zdravniki, študenti, ki so pomagali v kliničnem okolju in ostalo zdravstveno osebje v času pandemije soočali tudi z osebnim strahom, tesnobo, da bi sami zboleli ali okužili svoje družinske člane (Sun, et al., 2020), prav tako so začutili nemoč pri oskrbi pacientov, ko se jim je poslabšalo zdravstveno stanje in ob pomanjkanju zalog osebne zaščitne opreme (Glasofer in Townsend, 2020). Odgovornost zdravstvenega osebja v času pandemije COVID-19 je prispeval tudi k osebni rasti in pozitivnem odnosu do pacientov obolelih s COVID-19, prav tako timsko delo in medsebojna povezanost (Sun, et al., 2020). Rodríguez-Almagro, et al. (2021) je analiziral delo študentov, ki so se vključevali v času pandemije. Rezultati so pokazali štiri glavne teme, s katerimi so se študenti soočali v času pandemije: družbena odgovornost in ponos v poklicu, pritiski, ki jih

je povzročalo delo s COVID -19 pozitivnimi pacienti, občutek nemoči in osebna rast. Zaradi intenzivnosti dela več dni zapored so študenti kazali znake utrujenosti in psihične izčrpanosti. V naši raziskavi smo ugotovili, da kljub različnim izzivom v času pandemije, soočanju s strahom pred neznanim, skrbjo v odnosu do zdravstvene obravnave pacientov, svojcev, družine, sodelavcev ter pomanjkanjem potrebne opreme za obvladovanje pandemije, vključno z osebno zaščitno opremo, kot so maske, rokavice in halje, so študenti še vedno prepričani, da so se odločili za pravi poklic ne glede na tveganja, ki jih sam poklic prinaša.

Raziskava nas usmerja v prednosti in slabosti izobraževanj na daljavo. V kolikor želimo vzpostaviti sistemsko izobraževanje na daljavo kot dopolnitev h klasični obliki, saj je izobraževanje na daljavo postal del vsakdanje prakse, je potrebno načrtovati gradiva in delo vnaprej, pravno formalno urediti kombinirani način izobraževanja, določiti obseg in vsebine izobraževanja na daljavo ter na tem področju dodatno opolnomočiti tako študente kot tudi visokošolske učitelje, saj je študij na področju zdravstvene nege in fizioterapije pred epidemijo potekal večinoma v klasični obliki. Raziskave kažejo, da so študentje na različne načine izražali, da učenje na daljavo s pomanjkanjem socialne interakcije vodi v slabše učne rezultate ter nižje ravni motivacije in dobrega počutja. Zaskrbljenost zaradi pomanjkanja osebnega stika je morda še poslabšala stresna situacija, zadovoljstvo z metodami poučevanja pa bi se verjetno izboljšalo, če bi učitelji lahko integrirali ustrezne elemente v popolnoma digitaliziran tečaj. Interakcije izvajanja predavanj v fizični obliki zagotavljajo temelj za socialno komunikacijo, katere pomanjkanje, je mogoče obravnavati kot kritično slabost učenja na daljavo (Lillejord & Børte, 2018). Nashwan s sodelavci (2020) navaja, da je pandemija COVID – 19 izzvala izobraževalne sisteme po vsem svetu, tako za teoretični del izobraževanja kot na področju praktičnega izobraževanja in prinaša transformativni učinek na več razsežnosti v izobraževanju. Izobraževalne ustanove imajo v času negotovosti veliko priložnosti prilagajanja »novi normalnosti« pri uporabi strokovnega znanja za pripravo naslednjih generacij študentov pri soočanju z globalnimi zdravstvenimi izzivi.

Pandemija je povzročila spremembe v izobraževalnem procesu in povzročila nenaden in obenem obvezen prehod iz tradicionalnih oblik poučevanja na poučevanje in učenje na daljavo, ki je zahtevalo od visokošolskih inštitucij tudi ažuren pristop in prilagoditve glede na zmožnosti informacijske tehnologije. Na

fakulteti smo se soočali tudi s težavo in sicer pri izvajanju kabinetnih vaj, kjer se študenti učijo praktičnih intervencij, saj zato nismo imeli pripravljenega programa na daljavo. Seveda pa se nam ključno zdi, da se klasična oblika v simuliranih pogojih ohrani, saj izobražujemo za poklice s področja zdravstva in morajo študenti skozi izobraževalni proces pridobiti tudi praktične spretnosti. Kot nadaljnje raziskovanje predlagamo področje vpliva epidemije pri študentih na njihovo psihično stanje, kjer so pomembne aktivnosti v razvoju socialnih in čustvenih veščin ter sprememb v izvajanju izobraževanja.

Omejitev raziskave je v izbranem vzorcu, kjer bi lahko zajeli tudi študente druge in tretje stopnje študijskih programov in naredili primerjavo.

Literatura

- Atiqah Hamizah, A., Aziz, H.H., Abdul-Mumin, K.H., Rahman, H.A. (2021). Willingness of university nursing students to volunteer during the COVID-19 pandemic in Brunei Darussalam. *Belitunh Nursing Journal*, 7, 285-293. doi.org/10.33546/bnj.1518.
- Bali, S., Liu, M.C. (2018). Students' perceptions toward online learning and face-to-face learning courses. *Journal of Physics*, 1108, 012094. 10.1088/1742-6596/1108/1/012094.
- Clary, E.G., Snyder, M. (1999). The motivations to volunteer: theoretical and practical considerations. *Current Directions in Psychological Science*, 8, 156-159. 10.1111/1467-8721.00037.
- Crawford, J., Butler-Henderson, K., Rudolph, J., Malkawi, B., Glowatz, M., Burton, R., Lam, S. (2020). COVID-19: 20 countries' higher education intra-period digital pedagogy responses. *Journal of Applied Learning & Teaching*, 3, 1-20. 10.37074/jalt.2020.3.1.7.
- Dawadi, S., Giri, R., Simkhada, P. (2020). Impact of COVID-19 on the education sector in Nepal- Challenges and Coping Strategies. Sage Submissions. Preprint. doi.org/10.31124/advance.12344336.v1.
- de Tantillo, L., Christopher, R. (2020). Transforming graduate nursing education during an era of social distancing: tools from the field. *Nurse Education Today*, 92, 104472. 10.1016/j.nedt.2020.104472.
- Dewart, G., Corcoran, L., Thirsk, L., Petrovic, K. (2020). Nursing education in a pandemic: Academic challenges in response to COVID-19. *Nurse Education Today*, 92, 104471. 10.1016/j.nedt.2020.104471.
- Gares, S.L., Kariuki, J.K., Rempel, B.P. (2020). Community matters: student-instructor relationships foster student motivation and engagement in an emergency remote teaching environment. *Journal of Chemical Education*, 97, 3332-3335.
- Glasofer, A., Townsend, A.B. (2020). Supporting nurses' mental health during the pandemic. *Nursing*, 50, 60-63. 10.1097/01.NURSE.0000697156.46992.b2.
- Kessler, R. (2002). Kessler Psychological Distress Scale (K10). Harvard Medical School, Boston, USA. Available at: https://www.tac.vic.gov.au/files-to-move/media/upload/k10_english.pdf [Accessed 11. januar, 2022].

- Langford, M., Damša, C. (2020). Online Teaching in the Time of COVID-19: Academic Teachers' Experience in Norway. University of Oslo, Centre for Experiential Legal Learning (CELL), Finland. Available at: <https://khrono.no/files/2020/04/16/Report-University-Teachers-15-April-2020.pdf> [Accessed 11. januar, 2022].
- Lillejord, A., Børte, K., Nesje, K., Ruud, E. (2018). Learning and teaching with technology in higher education - a systematic review. Knowledge Centre for Education, Oslo, Norway. Available at: https://www.researchgate.net/publication/327057633_Learning_and_Teaching_With_Technology_in_Higher_Education_-_a_systematic_review [Accessed 14 Jan. 2022].
- Nashwan, A., Waghmare, J.N., Ladd, E. (2020). How Will the COVID-19 pandemic reshape nursing education globally? *Open Journal of Nursing*, 10. 10.4236/ojn.2020.1010068.
- Rodríguez-Almagro, J., Hernández-Martínez, A., Romero-Blanco, C., Martínez-Arce, A., Prado-Laguna, M.C., García-Sánchez, F.J. (2021). Experiences and perceptions of nursing students during the COVID-19 Crisis in Spain. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18, 10459. 10.3390/ijerph181910459.
- Salem, A.H. (2015). Randomized controlled trial of simulation-based teaching versus traditional clinical instructions in nursing: a pilot study among critical care nursing students. *International Journal of Nursing Education*, 7, 274. 10.5958/0974-9357.2015.00055.0.
- Seah, B., Ho, B., Liaw Y.S., Neo Kim Yang, E., Lau, T. (2021). To volunteer or not? Perspectives towards pre-registered nursing students volunteering frontline during COVID-19 pandemic to ease healthcare workforce: a qualitative study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18, 6668. 10.3390/ijerph18126668.
- Sun, N., Wei, L., Shi, S., Jiao, D., Song, R., Ma, L., Wang, H., Wang, C., Wang, Z., You, Y., Liu, S., Wang, H., 2020. A qualitative study on the psychological experience of caregivers of COVID-19 patients. *American Journal of Infection Control*, 48, 592-598. 10.1016/j.ajic.2020.03.018.
- Tria, J.Z. (2020). The COVID-19 pandemic through the lens of education in the Philippines: the new normal. *International Journal of Pedagogical Development and Lifelong Learning*, 1. doi.org/10.30935/ijpdll/8311.
- UNESCO, n.d. Education: From disruption to recovery. Available at: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>. [Accessed 9 Febr. 2021].
- Quality Matters, n.d. Available at: <https://www.qualitymatters.org/index.php/>. [Accessed 9 Febr. 2021].

